

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zapolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 274. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy órára ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Kedd, december 1.

A kibontakozás felé.

Nagybecskerek, december 1.

A nagy szóáradat kellő közepén nem csak feltűnést keltett tegnap Kossuth Ferenc új kibontakozási kísérlete, mely oly határozott alakban jelentkezett, hogy még megis jelölte azokat a pontokat, melyek teljesítése mellett ő és pártbívei hajlandók a küzdelmet abban hagyni. A választói jog kiterjesztése, a magyar nyelv nyomatékos és általános érvényesítése a közoktatásban, a szegény néposztály adóterhének könnyítése, ezek a leglényegesebbek, tehát olyan kívánságok, a melyek a kibontakozásra vezethető tárgyalásokból és megállapodásokból kikapcsolják a pillanatnyi harc anyagát s szociálpolitikai és kulturális téren akarnak a nemzet számára előnyöket biztosítani.

A kormány e fordulattal szemben természetesen azonnal az előzékenységre lépett. A mit Tisza István gróf a Kossuth Ferenc ajánlatára válaszlát, nyilvános tanu jele annak, hogy a kormány előtt az erőlködés, melyre a végtelenségig menő ellenzékkel szemben vállalkozott, nem öncél s hogy abban a pillanatban, a mikor, ha csak távoli perspektívája is nyílik a kibontakozásnak, teljes odaadással és őszinteséggel kész az egy célra törekvők felé békejobbját nyújtani.

Ugy látszik azonban, ezt a békére való közös hajlandóságot az ellenzék egy kisebb, a renitenciában a végtelenségig menő csoportja meg akarja akadályozni. Láttuk őket ma felvonulni s a tisztulás meginduló folyamata ellen a további zavar anyagát ismét felkavarni. Minden attól függ, lesz-e erejük a békét most már komolyan akaró tényezőknél ezt az elemet annyira paralizálni, hogy akciójuk és szenvedélyük ne akadályozhassa meg a kibontakozás processzusát? Ha az ellenzék komoly elemei, azok, a kiknek lelkéből beszélt ma Kossuth Ferenc, el nem térítetik magukat attól a

hazafias megfontolástól, mely őket a mai megnyilatkozásra ösztönözte, akkor a tulzók kispod csoportja elszigetelődik a parlamentben s elszigetelődik a közvéleménytől is. Így magára hagyatva sem erkölcsi, sem fizikai ereje nem lehet, hogy hosszú ideig megakassza a békére vezető akciót.

Ha sikerül az, hogy a mai napot, melyet a képviselőház a maga munkái idejéből feláldoz, treuga Dei-nek tekinti többség és kisebbség egyaránt s ha a lelkeket megszállja e jelentőségteljes pillanatnak igazi áhítata, mely a nemzet súlyos megpróbáltatását latra veti s a kockára jutott alkotmányos javak megmentését mindenek fölé helyezi: akkor a parlamentnek nem volt eredményesebb, szentebb munkája napja, mint az, a melyet ennek a treuga Dei-nek áldozott.

Kétség s reménység közt hanyódik a hazafias lélek, a mai fordulat esélyeit mérlegelvé. Emitt a retentő erőfeszítés és tülekedés egy meddő, nemzetsorvasztó állapotban, amott a béke reménysége a nyomában fakadó áldásos munkával. Lelkünk mélyéből óhajtok, hogy a magyar lelkeknek e vergődésben ne kelljen soká kinlódniuk s hogy a megértés és megegyezés szelleme legyen urrá az elmék, a szeretet és béke szelleme pedig a szívek fölött.

A kormány üdvözlése. A törvényhatóságok most egymásután üdvözlék gróf Tisza István miniszterelnököt és kormányát, bizalmukat fejezve ki iránta. Az újabb üdvözlések a következők:

Temesvár városa tegnap közgyűlésen felolvasta gr. Tisza István miniszterelnök leiratát, melyben az új kormány kinevezését közli. A város közönsége egyhangúlag és nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy gr. Tisza István miniszterelnököt feliratilag üdvözlöi és őt teljes bizalmáról biztosítja. Üdvözlő-feliratot intéznek továbbá az új miniszterekhez. Hieronymi Károlyhoz, Tallán Bélához, Berzeviczy Alberthez és Nyíry Sándorhoz. A polgármester azonkívül még a közgyűlés folyamán a következő sürgőnyt küldte el a miniszterelnöknek:

Nagyméltóságú gróf Tisza István miniszterelnök urnak Budapesten. Temesvár szabad királyi város törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy Nagyméltóságodat a kormány élére történt kinevezése alkalmából teljes bizalmának hangsúlyozása mellett örömmel üdvözlöi és biztosítja, hogy a parlamenti és államkormányzati kibontakozás nehéz munkájában, valamint egyáltalában az ország javára irányuló működésében úgy Nagyméltóságodat, mint kormányának összes tagjait hazafias készséggel és teljes odaadással támogatni fogja. Telbisz Károly, polgármester.

Szegedről jelentik, hogy Szeged város tegnap közgyűlésén percelig tartó tapssal és éljenzéssel 91 szóval 38 ellenében elhatározták, hogy a miniszterelnököt és a kormányt üdvözlöik. Az üdvözlő felirat így hangzik:

„Biztosítjuk nagyméltóságodat, hogy a haza javára irányított törekvésiben mi nem az utolsó helyen fogjuk követni és hogy az ország üdvét szolgáló elhatározásainak megvalósításában a mi készséges támogatásunkra bízton számíthatunk.”

Marosvásárhely város törvényhatósági bizottsága gróf Tisza István miniszterelnök leiratára tegnap közgyűlésében a következő határozatot hozta:

„A közgyűlés a miniszterelnök ur leiratát tudomásul veszi és különös tekintettel arra, hogy súlyos és nehéz politikai viszonyok között vállalkozott az ország fejlődésére annyira kívánatos rend és béke helyreállítására, a súlyos alkotmányválság megszüntetésére, határozatilag kimondja, hogy bizalommal viseltetve a miniszterelnök ur s a vezetése alatt álló kormány tagjai iránt, úgy őt, mint a kormány minden egyes tagját kinevezetésük alkalmából feliratilag üdvözlöik és a haza javára irányuló működésükben és nehéz feladataik sikeres megoldásában őszinte hazafias készséggel támogatni fogják.”

Vasvármegye állandó választmánya tegnap tartott ülésében kimondta, hogy a vármegye törvényhatósági bizottságának közgyűléséből a következő feliratot intézi a miniszterelnöknek:

„Vasvármegye közönsége mély tisztelettel üdvözlöi gróf Tisza István miniszterelnökké való kinevezése alkalmából s kívánja, hogy hazafias vállalkozásával a kormányzat nehéz feladatai közt sikert érhesse el. Vasvármegye közönsége törvényes hatáskörében a kormányt a megzavart alkotmányos rend helyreállítására irányuló törvényes intézkedéseiben mindenkor támogatni fogja.”

A „TORONTÁL” tárcája.

A vizsgálóbíró előtt.

Feltűnően sovány, alacsonytermetű paraszt áll a vizsgálóbíró előtt. Elnyűtt ing s a sok foltozástól szinte tarka nadrág van rajta. Haja belelóg himlőhelyes arcába, szemét egészen eltakarja hosszú szempillája s mindez valami különös sunyi kifejezést ad arcanak. Haja, melyet régen ért fésű, siphát formál fején, ami még komorabbá teszi. Meztláb jár.

— Denis Grigorjev, — szól most a vizsgálóbíró. — Gyere csak közelebb s felelj a kérdésekre. Ez év június hetedikén Iwan Semenov Akinfar vasúti ör aktor lepett meg téged, amikor épp egy csavart húztál ki, amelyivel a sin a talpfához van erősítve. Itt van előtted a csavar. Ez volt az?

— E—e—z.

— Ugy volt, mint Akinfar elbeszélte?

— Hát ugy! Ugy történt!

— Jól van! Most pedig mondd meg, miért tetted?

— Ha nem kellett volna, nem tettem volna, — válaszolt Denis.

— Azután mire kellett neked a csavar?

— Minek kellett? Horgot csinálunk belőle.

— Kik?

— Hát mi valamenyien. Aklimovi parasztok.

— Ne tetesd megad olyan együgyűnek, beszélj inkább okosan. Ki hinne el ilyen okatlan kifogást?

— Soha életemben nem hazudtam, mi szükségem van rá, hogy most hazudjam? Én hazudtam! — nevetett Denis. A csuka, a kutya, a

meg a többi lenn szeret uszni mélyen a vízben, valamennyi a szabadságot szereti.

— De mit fecsegsz te itt össze-vissza a halakról?

— A bíró ur kérdezett . . . Nálunk az urak is fognak halat . . . A legbutább gyerek is horgossal jár mi felénk.

— Hát megmaradsz amellett, hogy azért vetted ki a csavart, hogy horgonehezéket csinálj belőle?

— Mi egyebet tettem volna?

— De e célra én vagy golyó is jó lett volna . . . vagy egy szög.

— Önt nem igen talál az ember; menni kell, a szög meg nem elég nehéz. Legjobb az ilyen csavaranya . . . Nehez is, meg lyuk is van benne . . .

— Milyen butának mutatod magad! Mintha csak tegnap született volna, vagy az égből pottyantál volna alá. Tudod-e, mi történt volna, ha idején észre nem vesznék? Kisiklott volna a vonat, emberek pusztultak volna el! Érted? Embereket öltél volna meg!

— Isten mentsen, nagyságos ur! Minek ölni? Nem vagyunk-e megkeresztelve? Vagy gyilkos volnék? Nem öltem én meg soha senkit, de még csak nem is gondoltam gyilkosságra . . . Övön meg a menyek ura!

— Hát csak nem akarod bevallani az igazat? Csavart csak le két vagy három csavart s kész a vonatkisziklás.

Denis nem szól egy szót sem, összeráncolja a homlokát s úgy pislog a bíró felé.

— Mennyi ideje, hogy az egész falu foglalozik ilyen „kicsavarrással” és az Isten soha sem akarta, hogy baj érje a vonatot. Ha valaki fölszedi a sineket, vagy fatuskót fektet a vonat elé, de

ilyen módon előidézni a szerencsétlenséget! Piha! . . . Ilyes valamit föltételezni!

— De hát gondold meg jól! ezzel van a sin a talpfához erősítve.

— Azt mi is tudjuk. Nem is csavarjuk ki valamennyit . . . Hagyunk itt-ott benn is . . . Nem vaktába teszszük mi ezt, uram. Értjük mi már ezt, — szól Denis.

— Mult évben is kisiklott egy vonat — folytatja most a vizsgálóbíró. — Most már tudjuk az okát is.

— Az okát?

— Most már tudom, miért siklott ki a vonat!

— Elég okosak az urak ahoz, hogy kitálják . . . Tudta az Uristen, kinek adjon ész. De ilyen, mint ez a pályáór! Nem ért az semmihez . . . Megesípi az embert, azután viszi magával. Irja be azt is a nagyságos ur, hogy kétszer a száma ütött s mellébe lökött.

— Amikor házkutatást tartottak nálad, még egy csavart találtak a lakásodon . . . Hát azt hol vetted, mi?

— Arról beszél a bíró ur, melyet a szekrény alól húztak ki?

— Tudom is én, honnét vették elő. Fő az, hogy megtalálták. Mikor csavartad ki?

— Én bizony nem csavartam ki. Ignaska adta, a pupos Senyón fia. Azt értem, melyet a szekrény alól vettek ki, amelyiket a szánkóban találtak, együtt vettük ki Mitrofanál.

— Melyik Mitrofanál?

— Hát a Mitrofan Petrovval . . . Nem hallott róla a bíró ur? Ó az, aki a hálókat csinálja . . . Minden hálóhoz kell neki tiz ilyen csavar . . .

— Figyelj csak ide! Az 1081. törvénycikk szerint minden olyan előre megfontolt rongálása a vonat sineinek, mely szerencsétlenséget okoz-

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Gondnoksági ülés.** A nagybecskereki állami iskolai gondnokság holnap, szerdán délután 4 órakor a központi áll. iskola értekezleti szobájában ülést tart. Nyomban utána tartja ülését a városi ipar- és kereskedő tanonciskolai bizottság is.

— **Rákóczi-ünnep.** A pusztakocsói határudalmi elemi népiskola vegyesajku növendékei f. hó 29-ik napján a szülők és tanügybarátok jelenlétében lelkesen megünnepelték II. Rákóczi Ferenc emlékét. Az ünnepélyt isteni tisztelet előzte meg. II. Rákóczi Ferencről Vincze Gábor tanító emlékezett meg, majd Csobán Péter, Ronkov Ferenc, Kurth Miklós, Beke István, Kurth Borbála, Micsik Antal tanulók szavaltak. Végül hazafias dalok zárták be a szépen sikerült ünnepélyt.

— **A hidépítési bizottság ülése.** A hidépítés menetére való felügyelettel megbízott tizes bizottság dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével tegnap délután 4 órakor ülést tartott, a melyen jelen voltak: Strosz Béla, Gombos Mihály, Anna Adam, Pucs Frigyes, Szávits Sándor és dr. Pollák Viktor. A bizottság javasolja, hogy a kishid feljárdójának burkolását az alapozási munkálatokat végző vállalat azonnal kezdje meg, mivel az ideiglenes közlekedés közvetlen az új hid szerelő álványával foglalkoztatni s hogy a szerelő álvánnyal kapcsolatban a már meglévő hidpillelére egy ideiglenes átjáró-hid készíttessék. A nagyhid építésére vonatkozólag megemlítendő, hogy a nagyhid alapozását előprácscsal fogják készíteni. A tizes bizottság javasolja, hogy a nagyhid építését a lehetőség szerint mihamarább kezdjék meg, annál is inkább, mivel a munkálatok úgy végezhetők, hogy a nagyhidon való közlekedést nem zavarja.

— **Oszkár napja.** Ma volt Oszkár napja s ebből az alkalomból a nagybecskereki társaság két rokonszenves és kedvelt tagját Reitter Oszkár rendőrkapitányt és br. Pachtenkirch Oszkár m. kir. anyakönyvvezetőt számosan felkeresték jókívánságaikkal.

— **Temetés.** Ma délután temették a tegnap elhunyt öz. Hajduska Istvánnét. A köztisztviselői állott urnó utolsó útjára alkalmából nagy-számú előkelő közönség gyűlt egybe a Melencei-utcai gyászházban, mely áhitattal hallgatta dr. Klein Mór főrabbi megható gyászbeszédjét és Levin Hermann kántor szívhez szóló énekét. Nyugodjék békében!

— **Iparhatósági ülés.** Nagybecskerek város iparhatósága ma délelőtt 11 órakor ülést tartott, amelyen 3 kereskedésre és 1 mesterségre szóló iparigazolványt adtak ki. Ipartörlesztés ez alkalommal nem fordult elő. Az iparhatóság ezen kívül még több panaszos és folyó ügyet intézett el.

hat, huszvévi kényszermunkával bü tetendő. Érted? Hallod ezt?

— Hallom, hallom! Érttem is, de az urak jobban értik mint mi.

— Értesz te mindent, csak hazudsz.

— Nem szoktam én hazudni soha. Horog-suly nélkül nem lehet halat fogni. Ennyi az egész...

— Hallgass! — kiált rá a bírő.

Denis az asztalra tekint s tekintetével követi a bírő kezét, mely gyorsan szántja a papírost tollával.

— Mehetek? — kérdezi Denis.

— Majd fedezet mellett kísértettek át a börtönbe.

Denis már nem hunyorgat a szemével, inkább kérdően tekint a bíróra.

— A rabságba, nagyságos uram? Nincs nekem időm, vásárra is kéne mennem, még három rubelt kapok Jegortól.

— Hallgass! ne zavarj! — mordul rá a bírő

— A fogságban! ... Ha tudnám miért, szívesebben mennék, de így ... Nem loptam, nem gyilkoltam.

— Hallgass, ha mondom! — kiált rá türelmetlenül a bírő.

— Már hallgatók is ... Hármán vagyunk testvérek ... Kusjma Grigorjw, Jegor Grigorjw és én, Denis Grigorjw.

— Hát még mindig jár a szád!? Vezessétek ki ezt a fickót!

— Hármán vagyunk testvérek, — morog Denis. Vállát két markos katona ragadta meg, hogy kivezessék őt. — Egyik fivérem felelős a másikért ... Kusjma nem fizet ... Ejnye ... Csak élne még a generális ur, majd megmutatná az nektek ... Itélhetek, ha értetek hozzá, de így vaktába ... Megkorbácsoltathatsz, de leg-alább tudd, hogy miért ...

Csehov Antal.

— **Halálozás.** Czerleniak János városi díjnok tegnap éjjel 65 éves korában szívszélhűdésben meghalt. Az elhunytat, ki számos éven keresztül dolgozott a város szolgálatában, ma délután temették el kartársai részvéte mellett.

— **Megszűnt pángermán lap.** A pángermánok elhatározták, hogy megszüntetik Temesvárott megjelenő napilapjukat, a „Deutsches Tagblatt für Ungarn“-t. Ma jelent meg a lap utolsó száma. Úgy látszik, hogy a lap alapítói megsokalták a fentartással járó költségeket, mert a délvidéki németek egyáltalán nem támogatták a pángermán lapot és a külföldről kiapadtak a segélyforrások.

— **Tolvajhajsza a Bégán.** Praszák Gyula nagybecskereki kertész a minap éjjel a rendőrségen járt, a hol elpanaszolta, hogy 28-án este ismeretlen tettesek a Rosenfeld-féle uszoda mellett kikötött csónakjával elevezték. A rendőrség a nyomozást azonnal megindította, azonban Praszák nem várta meg, míg a rendőrség kézrekeríti a tetteseket, hanem még az éjjel ő maga is elindult a Béga mentén, hogy az ellopott csónakot visszazereze. Fáradozása nem volt hiába való, mert a muzslyai kom közelében meglelte csónakát, a melyben ismeretlen emberek ültek s igyekeztek a csónakkal elmenekülni, de mikor látták, hogy Praszák eléri őket, a partra ugrottak, a csónakot pedig a hullámokra bízta. Praszáknak sikerült csónakját ezután kivonszolni, a melyben meglepetésére hat zsák finom lisztet talált. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy a tolvajok a lisztet a Dunagőzhajózási társaság egyik hajójáról lopták. A vizitolvajokat a rendőrség most mindenfelé nyomozza.

— **A nővér becsületéért.** Nagyikácsról jelentik, hogy a napokban este a gróf Karátsonyi Aladar dohányosmítő pajtájában dolgozó Weber Mátyas és Szabó István fiatal legények vacsorázás közben, mert Weber János nővéréről meggyalázólag nyilatkozott a többi munkások előtt, összeszólalkoztak. A szóváltásból tetlegességre került a dolog, miközben Weber János a kezében tartott biciskával úgy szúrta a gége táján nyak-szirtet, hogy az ott a helyszínen meghalt. Mikor ezt Weber látta, eltávozott és ugyanazon éjjel utnak indult, hogy a nagykikindai kir. ügyészségnél önként jelentkezett, a hol persze nyomban letartóztatták.

— **Veszedelemes kocsizás.** Stankov Lázár idvori birtokos a minap késő este Farkasról Idvorra iparkodott kocsijával. A legközelebbi út a 3 m. magas Temes töltés, tehát erre vette útját, azonban veszére, mert a nagy sötétségben kocsival, lóval lefordult a töltésről és összezúzta magát. A lovaknak és a kocsinak semmi baja sem történt.

— **Szerencsétlenség a pályaudvaron.** Halálos szerencsétlenség történt tegnap este a nagykikindai vasúti pályaudvaron. Merle József fékező ugyanis a tehervonat kocsijainak kapcsolása közben a kocsik alá került és oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy kínos halálusa után néhány óra múlva meghalt.

— **Véres lakodalom** Mikics György horvátkécsai gazdánál lakodalmat ülték a múlt héten. Eppen vacsoránál ült a lakodalmas nép, vigadott, dalolt a fiatalok, a mikor egyszerre az udvar felől egy lövés durranása hangzott el, az ablaktábla esőrómpólve hullott le és Margit János a lövéstől találva fordult le a székről. A vig zsváj egyszerre elhalt. A megrémült lakodalmas nép egy része az udvarra rohant, mások pedig Margit segítségére siettek, akit a puskalövés jobb karján és mellén talált. A merénylő Elek és Ferenc volt, aki bosszúból lötte meg Margit Jánost. A sebesültet a kórházba vitték, a bosszuálló legényt pedig letartóztatták.

— **Hajózás a Bégán.** Említettük már, hogy a kiskostélyi zsilipnél szükségessé vált helyreállítási munkák miatt zárógattal fogják megakadályozni a Temes folyó vízének a zsiliphez való juthatását és így módon a Temes vize teljesen kizárva, a helyreállítási munkák ideje alatt a Béga csatornában igen alacsony lesz a vízállás, mert abban csakis a Béga vize fog lefolyni. A kiskostélyi zsilip elzárását december 3-ára tervezték. A földművelésügyi miniszter azonban a hajózó közönség kérelmére és a temesvári kereskedelmi kamara felterjesztésére az elzárást december 10-ére elhalasztotta.

— **Lövöldöző betörők.** Klaser F. zsigmond-falvi birtokoshoz a napokban 3-4 ismeretlen tettes betört. Klaser és fia a zajra felébredt és a megriadt betörőket üldözőbe vette. A falu határán a fiatal Klaser már nagyon közel járt a betörőkhöz, mire az egyik közülük megfordult és 4 lövést tett üldözőjére. Két golyó nem talált, az egyik Klaser combjába, a másik jobb tenyerébe furdott. A lövöldöző betörőket a cserdőrség nyomozza.

— **Gyújtogatás cigarettával.** Bánlakon a napokban este 10 tájban Kiu György odaváló birtokos udvarán felhalmozott szalmakazlak kigyuladtak és leégtek. A tűz vigyázatlanságból keletkezett és könnyen végzetessé válhatott volna. Kiu szolgálja égő cigarettával ment szalmát venni

és a szalmára dobta cigarettáját, mely csakhamar langot fogott. A kazlakat nem lehetett megmen-teni, de a házat igen s így a kár kisebb.

— **Részegségében megégett.** Mattern Jakab csávosi lakosnak a napokban részegségében a ruhája meggyult. Mattern az égés okozta súlyos sebeivel a módosi kórházba szállították, hol néhány óra múlva meghalt.

— **A kutba fult.** Zóricz Milán farkusdi gazda a napokban az udvarán lévő kutba esett és belefult. Zóricz már évek óta epileptikus és valószínűleg epileptikus rohamában fordult a kutba.

— **Talált tárgyak.** Említettük tegnap, hogy Bakalovics Plató megyei tisztviselő Valkányról jövet több holmit talált a vasúti kupéban. Itt konstatáljuk, hogy a tárgyak — egy hétágu koronával ellátott zsebkeendő egy pepita sipka, pénzárca 21 korona 57 fillérrel — egy vörös bőrbundában voltak és nem Bakalovics málhájá közt.

— **A féláru vasúti jegyek.** A féláru vasúti jegy váltására jogosító ardekes évi igazolványok az 1904. évi idejében leendő érvényesítésük végett a magyar királyi államvasutak igazgatóságához (VI. ker. Andrássy-ut 73-75. sz.) már f. évi október hó 20-ától kezdődőleg beküldhetők, azok az igényjogosultak pedig, kik a f. évben ily igazolvány birtokában nincsenek, de ilyet az 1904. évre váltani kívánnak, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fenti időponttól kezdve kérelmezhetik. Nehogy tehát az igazolványok érvényesítése, illetve az új kiállítás körül késedelem merüljön fel: figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az érvényesítés készítközését, illetve az új igazolványok kiállítását az előirt módon mielőbb kérelmezzék. A nyugdíjasok lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által nyugdíjas minőségüket és azt, hogy díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek, folyamodványaikon igazol-tatni tartoznak.

Irodalom és művészet.

— **Irodalmi ünnepély Nagybecskereken.** Dr. Jovanovics János kamenicai orvos, a nagy-hírű szerb költő, Arany János „Toldi“-jának és a „Murányi vénusz“-nak ismert nevű fordítója, a Petőfi-társaság tagja e hó 9-én üli meg születésének 70-ik évfordulóját. Az agg költő születés-napját a nagybecskereki gör. kel. szerb egyházi dalárda is méltóképpen meg fogja ünnepelni, a mennyiben e hó 6-án, vagyis vasárnap este a hitközségi épület termeiben alkalmi ünnepélyt rendez, mely ünnepélynek a műsorát kizárólag Jovanovics műveiből fogják összeállítani. Az ünnepélyen beépődij nem lesz.

— **A „Zenélő Magyarország“** zongora és hegedű zenemű folyóirat most megjelent X. évfolyam 23-ik füzeté a következő szép zencudonságokat közli: I. „Hej de nagyon régen volt, de soha lesz“ magyar dalt. II. Strauss J. „A táncoló muzsa“ poika mazurka. III. Tobani J. M. „Cupidietta“ Intermezzót. A minden zenekedvelőnek kiváló fontosságú zeneműfolyóirat, havonta 2-szer mindenkor 12 oldal tartalmán a legkedveltebb s legújabb zeneműveket hozza, úgy hogy előfizetői az érdemesebb zeneműjondonságokat, melyek az év leforgása alatt megjelennek, e füzetekben kapják. Előfizetési ára egész évre 24 füzetre 12 korona, félévre 12 füzetre 6 korona, negyedévre 3 korona. Előfizetheti a most folyó IV. évfolyadra, valamint az előző évfolyadokra is a „Zenélő Magyarország“ (Klökner Ede) zeneműkereskedésében Budapesten VIII., József-körút 22/24. Ugyanitt bármely más nyomtatásban megjelent zenemű a legolcsóbban megrendelhető.

Közgazdaság.

A szövetkezeti törvény reformjáról.

(Folytatás és vége.)

18-dik kérdés.

A szövetkezetek hatályos ellenőrzése céljából nem volna-e helyesebb a szövetkezetekre vonatkozó cégjegyzéket a járásbíróságokhoz utalni?

Felelet.

E részben osztom dr. Nagy Ferenc azon nézetét, miszerint a szövetkezetekre néve a kereskedelmi cégjegyzék és a cégjegyzékbíró-ságokat megillető felügyeleti jog az e. f. törvény-szék székelyén és az ehhez tartozó járás-bíróági kerületeken kívül királyi járásbíróságokra lenne átruházandó, mert a felügyelet közvetlen-ség nélkül fogva kétségtelenül hatályosabb lenne.

19-dik kérdés.

Kíváncsok e a szövetkezetek ügykezelésének időszaki felülvizsgálata? Minő időszakban és ki által?

Felelet.

Részben már a 17-dik kérdőpont alatt megfeleltem, itt csak azt jegyzem meg, hogy az újonnan alakult szövetkezetek kezelését az első 2-3-dik évben felvévénként kellene megvizsgáltatni, azontul azonban elégséges lenne évenként egyszer, továbbá általánosságban a szövetkezetek minden 2-3 dik évben a szövetkezet kötelekén kívül álló, kereskedelmi képzettséggel bíró, a cég-bíró által a vármegyei gazdasági egyesületek (mezőgazdasági bizottságok), valamint az ipar és kereskedelmi kamarák alapján kinevezett felügyelő által lennének megvizsgálandók.

20-dik kérdés.

Kötelezendők-e a szövetkezetek, hogy valamely országos vagy vidéki köteleki szervezetbe lépjenek?

Felelet.

Bár különösen a szövetkezetek felügyeletének szempontjából kívánatosnak tartanám, ha minden szövetkezet valamely országos vagy vidéki köteleki tagja lenne, mégse helyeselném a kérdésben említett kötelezettség kimondását, mert alkalmas lenne az önállóságra törekvő, kizárólag saját erejükre és eszközeikre támaszkodni akaró szövetkezetek alakulását közgazdasági fejlődésünk hátrányára meggátolni és mert a szövetkezetek különféleségénél fogva, az egyes szövetkezetek nem is találhatnának oly központi köteleket, melynek tagjai hozzájuk hasonlóknak lennének. Az említett kötelezettség tehát közgazdasági életünkben csakhamar akadályozó kerékkötőnek bizonyulna.

21-dik kérdés.

A szövetkezeti kötelek egyleti vagy kereskedelmi (pénzügyi, nagykereskedői) szervezettel birjanak-e s ehhez képest csupán a szövetkezetek erkölcsi vagy egyttal anyagi érdekeik kielégítésére alakuljanak-e.

Felelet.

A kereskedelmi szervezet kívánatos az erkölcsi és anyagi érdekek egyttés kielégítésére. A megalakult szövetkezeteknél rendszerint két jelenség mutatkozik csakhamar, pénzbőség vagy pénzhány és ennél fogva egy a különbözeteket kiegyenlítő intézetre reá vannak utalva. Ezen intézkedéseket, nézetem szerint, az egyleti szövetkezeti szervezet mellözésével kereskedelmi alapon mint részvénytársaságokat kell megalapítani, mert csak az esetben lehetnek állandók és rendelkezhetnek megfelelő hitelforrásokkal. Ezen központi intézeteknek feladata abban állana, először a falusi (helyi) szövetkezetek pénzügyi helyzetét és fölöslegét kiegyenlíteni, másodsorban a szövetkezetek javára máshonnan hitelt szerezni azok hiteligényeit kielégíteni, végre a szövetkezetek erkölcsi érdekeit előmozdítani, a hatóságok előtt képviselni, továbbá azok ügykezelését ellenőrizni, a közös értékesítés és bevásárlást közvetíteni. Önkénytörtőleg a szóban forgó intézetek részvénytörvényét elsősorban az annak kötelekbe tartozó szövetkezeteknek kellene jegyezni.

Ezen intézeteknek az országos központi hitelszövetkezetben kellene közös támaszukat megtalálni, oly viszonyban, a milyen a Németbirodalomban a porosz központi szövetkezeti pénztár és az egyes országos (tartományi) szövetkezeti kötelek között fennáll.

E helyzet megvalósítása céljából az államnak az Országos Központi Hitelszövetkezetet megfelelő támogatással képessé kellene tenni arra, hogy a vidéki központoknak oly előnyöket nyújtson, a milyeneket a porosz központi szövetkezeti pénztár nyújt.

22-dik kérdés.

Jogosult-e, hogy a szövetkezetek, vagy egyes fajai adóilleték tarifa kedvezményekben vagy más állami segélyezésben, támogatásban részesíttessenek?

Felelet.

Az államnak a szövetkezeti szervezetben az önségély elvét megvalósítani törekvő gazdák és iparosok javára nyújtott támogatása nem államizma, nem az államnak jótekonyság kérdése, hanem az államnak hivatás szerű kötelese, saját előnyére történő hasznosító befektetés.

Ebből kiindulva, az állam elengedhetlen köteleseinek tartom azt, hogy a közérdekű szövetkezeteket bizonyos határon belül és kikötések mellett támogassa.

Mindenekelőtt mindazon szövetkezetek javára, melyek csak tagokra korlátozzák üzletüket, a cégjegyzékbíróshoz intézendő beadványok és azok elintézésére nézve, a bélyeg- és illetékmentesség biztosítandó lenne.

Fenntartandók lennének továbbá az eddigi törvényen alapuló adómentességek és kedvezmények. A gazdasági gépek közös beszerzésére, használatára, a mezőgazdasági termények, ipari készítmények értékesítésére, lakásépítésekre alakult szövetkezetek teljes adómentességben lennének részesítendők, miután nyilvánvalólag nem minősíthetők haszonkereső vállalatoknak, hanem megtakarításokat céloznak és így az adóztatás szem-

pontjából a haszonkereső vállalatokkal egy tekintet alá nem eshetnek. Azon hitelszövetkezetek, melyek kölcsöneik behajtása végett ingatlanokat kénytelenek bírói árverésen venni, az átíratási illeték fizetése alól felmentendők lennének, ha a megvett ingatlant az árverés jogerőségének napjától számított egy éven belül nyereség nélkül csak követelésük fedezése mellett eladják.

A háromtényező és értékesítő, továbbá a tejszövetkezetek feoálásuk első második évében számottevő vasuti kedvezményben lennének részesítendők. Ezen kedvezmények biztosítása annál inkább hivatása az államnak, mert tapasztalat szerint a gazdák és iparosok szövetkezetében nyilvánuló önségély, csak állami segélytel képes a kitűzött célokat megvalósítani és mert az államnak nyilvánvalólag érdekében áll, hogy keresetképes adófizetőinek nagy tömege, tehát legerősebb támasza boldoguljon, annak hitelviszonyai, termelési költségei, terményei és készítményeinek értékesítése nyilvános önkormányzati jelleggel bíró testületek által intézessenek, irányítottassanak és befolyásoltassanak.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

A békeakció hatása.

Budapest, december 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A főváros kereskedelmi és iparos világában igen jó hatást tett a képviselőház tegnapi ülésén megindult békeakció. Általános elismeréssel vannak a miniszterelnök irányában s dicsérik Kossuth Ferencet is s az a remény uralkodik minden körben, hogy végre sikerül békét és rendet teremteni.

A Kossuth-párt értekezlete.

Budapest, december 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A függetlenségi Kossuth-párt ma délután ülést tart a kibontakozás ügyében. Az értekezlet elé mindenki érthető várakozással tekint. Politikai körökben bizonyosra veszik, hogy a Kossuth-párt mai ülésén leszereli az obstrukciót s legfőlebb néhány okvetetlenkedő ki fog válni a pártból.

A póttartalékosok és a válság.

Budapest, december 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A függetlenségi párt több ezer póttartalékos aláírásával levelet kapott, melyben arra kéri a pártvezéreket: akadályozzák meg a békés megegyezéssel azt, hogy családjuk köréből elragadják őket. Ha nem tennék meg — mondja a levél, — akkor százezer póttartalékos vonul a Kossuth-párt elé s felelősségre vonja azokat, akik őket ilyen helyzetbe sodorják. A levél mindenfelé nagy feltűnést s egyben mély hatást kelt.

Az obstrukciók.

Budapest, december 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Kossuth-párton ma már ugyszólván teljesen urrá lett a békés hangulat s maguk az ellenzékiek sem teszik többre 20-nál azoknak a számát, akik Ugron vezetésével mindenáron obstrukálni akarnak.

Királyunk Münchenben.

Budapest, december 1. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Bécsből jelentik, a király december 22-ikén utazik Münchenbe, ahol néhány napot tölt.

József Ágost főherceg Kisjenőn.

Budapest, december 1. (A „Torontál” ered. táv.) Aradról jelentik: József Ágost főherceg tegnap kezdte meg kisjenői uradalmában a vadászatokat. A vadászatokon József Ágost főhercegen kívül részt vesznek Koburg Fülöp herceg, György bajor herceg, József Ágost sógora, Gromon Dezső honvédelmi államtitkár, Ludvig Gyula államvasuti elnökigazgató, Révay Simon báró, Kelcz Gyula kamarás, báró Vecsey István, Urbán Iván aradi főispán, Klobusitzky János országgyűlési képviselő, báró Wintelloff, Unterauer udvari tanácsos, Berchtold Artur gróf. Hivatalos azonkívül az uradalmi tisztikar és a kisjenői vadásztársaság. Tegnap

a társaság Seseten nyulra és fácánra vadászott igen szép sikerrel. Ma és holnap Gyarmaton és Bánkuton folytatják a vadászatot.

Nagy tüzvész.

Budapest, december 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bahomir hunyadmegyei község tegnap teljesen leégett. A lakosság közül számosan hiányoznak, akik valószínűleg bennétek a házakban. Eddig már négy megégett ember holttestét találták meg. Az inség nagy s a hatóság rendkívüli intézkedésekkel igyekszik segíteni.

Országos baromfikiállítás Aradon.

Budapest, december 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Aradról jelentik, hogy tegnap nyílt meg ott az országos baromfikiállítás, melyen nagyszámu tenyésztő vett részt. A zsüri meghozta ítéletét s a vízi szárnyasok csoportjában a második díjat Reitter Oszkár kapta Nagybecskerekéről.

Leégett gyár.

Budapest, december 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Aradról jelentik: Az itteni Weitzer-féle nagy waggongyár hétfőre virradó éjjel kigyuladt s a gyárpépület nagy része leégett. A tüzet csak a reggeli órákban sikerült elfojtani. A kár igen nagy. A tűz keletkezésének az oka eddig még ismeretlen.

Budapesti gabonatózsdé.

Budapest, 1903. december 1.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára		
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig	
Tiszvidéki	uj	76	7.50	7.65	80	7.85	8.—
Pestvidéki	uj	76	7.40	7.55	80	7.75	7.90
Bánsági	uj	76	7.45	7.60	80	7.80	7.90
Bácskai	uj	76	7.55	7.70	80	0.—	0.—
Rozs		uj elsőrendű		70—75		6.35	6.45
		másodrendű		—		6.25	6.35
Árpa		takarmány		60—62		5.55	5.75
		égetni való		62—64		5.45	5.55
Zab		sörözésre való		64—66		0.—	0.—
Tengeri ó		bánsági		39—41		5.55	5.70
		másnemű		—		5.75	5.85
				—		0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, december 1. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak változatlanok. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1904.) . . . . . 7.70 — —
 Tengeri (májusra 1904.) . . . . . 5.16 — —
 Zab (áprilisra) . . . . . 5.49 — —
 Rozs (áprilisra) . . . . . 6.65 — —

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1903. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra
 Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
 Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 53 p.; délután 5 óra 10 p.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Hirdetmény.

Czrepaja község tulajdonát képező községi képviselőtestületi határozattal ki-selejtezni rendelt 3 drb. 5—6 éves bika f. évi december hó 10-én d. e. 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen készpénz-fizetés mellett, eladatni fog.

Czrepaja, 1903. évi november hó 26-án.

Az előljárásg.

Bácsi tiszai ármentesítő-társulat igazgatóságától.

Árlejtési hirdetmény.

A „Bácsi tiszai ármentesítő-társulat“ védőtöltéseire 1904. évre beszerzendő védelmi anyagok és ezek helyre szállításának biztosítása tekintetéből nyilvános árlejtést hirdetek és pedig:

I. Ókanizsai öblözetbeni védőtöltésekre szükséges 7200 kéve.

II. Ókanizsa—zentai öblözetbeni védőtöltésekre szükséges 16.800 kéve.

III. Mohol—petrovoszellói öblözetbeni védőtöltésekre szükséges 13.200 kéve.

IV. Bácsipetrovoszelló—óbecsei öblözetbeni védőtöltésekre szükséges 10.800 kéve.

V. Óbecse—földvári öblözetbeni védőtöltésekre szükséges 15.600 kévenként 3 méter hosszú, a kötésnél 30 cm vastag rőzsére.

Az árlejtésen résztvenni óhajtok tartoznak írásbeli zárt ajánlataikat 1904. évi január hó 1-éig a társulat igazgatóságához beküldeni s ehhez óvadékként készpénz vagy elfogadhatónak ítélt papír vagy takarékpénztári könyvecskében öblözetenként a vállalati ár 10%-át óvadéku csatolni. Az ajánlat rőzsekévéként teendő.

Az elvállalt védelmi anyagokat tartozik a vállalkozó 1904. évi február hó 1-éig a társulati igazgató által meghatározandó mennyiségben az illető öblözetben elhelyező társulati töltéseken kijelölt helyekre kiszállítani s ott utasítás szerint rakásokba összerakni s a társulatnak átadni.

Az egyéb részletes feltételek a társulat igazgatóságánál megtekinthetők, vagy kívánatra posta útján is megküldetnek.

Zentán, 1903. évi november hó 21-én.

Pfeiffer István,
igazgató-mérnök.

Magyar királyi államvasutak.

152.188/903.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magyar királyi államvasutak céljaira az 1904. évben, esetleg további két éven át szükséges mintegy 3000 métermássa neutrális-olaj szállítását biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes módokat magában foglaló „Ajánlati felhívás“ valamint hazai kereskedelmi- és iparkamaránál, az országos iparegyesületnél, a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatóságánál, valamint a magyar kir. államvasut anyag- és leltárbeszerzése (A III) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. II. emelet 40) az ajánlattételre szolgáló úrlappal együtt kapható.

A pályázati feltételek kiegészítő részét képező általános szállítási feltételek a magyar királyi államvasutak budapesti nyomtatványtáránál szereshetők meg.

A szabályszerűen kiállított, ivenkint egy koronás magyar kir. okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve és a borítékban ezen felírással:

„Ajánlat 152188/903. számhoz“ ellátva legkésőbbén folyó évi december hó 15-iki déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetve posta útján ugyanoda befűldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5%-a készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban az ajánlatok benyújtására kifizetett határidőt megelőző nap déli 12 óráig az alulírott igazgatóság budapesti főpénztáránál leteendő.

Budapest, 1903. november hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Szeged—nagykikinda—nagybecskereki h. é. vasut.

Érvényes: 1903. évi október hó 1-étől.

Oda				Szeged—Karlova—Nagy-Becskek.				Viszsa			
Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.	8.				V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.
4402	4404	4406	4414	4413	4405	4403	4401	4413	4405	4403	4401
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.
6501010	815	—	230	ind. Budapest ny. p. u.	—	—	—	125	—	740	715
9061134	985	—	351	„ Czegléd	—	—	—	1206	—	621	453
10061206	1099	—	426	„ Kecskemét	—	—	—	1191	—	548	406
10491230	1035	—	453	„ Kis-Kun-Félegyháza	—	—	—	1194	—	522	323
1227	1120	—	497	„ Szeged-Rökus	—	—	—	1030	—	420	241
145	1201	—	606	ind. Szeged	—	—	—	834	—	357	1232
155	1211	—	618	érk. Szőregh	—	—	—	820	—	345	1220
156	1212	—	619	ind. Szőregh	—	—	—	819	—	344	1219
203	1220	—	629	ind. *O- és Uj-Szt.-Iván	—	—	—	810	—	335	1211
217	1232	—	645	*Gyála	—	—	—	754	—	323	1157
224	1239	—	700	Szerb-Keresztur	—	—	—	745	—	315	1149
248	105	—	735	Törökkanizsa	—	—	—	720	—	257	1130
302	119	—	755	Szanád	—	—	—	649	—	235	1110
312	128	—	821	Csóka	—	—	—	635	—	224	1059
325	141	—	840	Tisza-Szt.-Miklós	—	—	—	604	—	210	1041
339	155	—	904	Pádé	—	—	—	545	—	155	1029
353	209	—	920	*Esztermajor	—	—	—	522	—	138	1013
405	221	—	937	Bocsár	—	—	—	508	—	127	1001
415	231	—	948	érk. Karlova (9.)	—	—	—	455	—	115	949
V.v. 4412	—	—	1031	érk. Nagy-Kikinda (9.)	—	—	—	350	—	1158	Vv. 4411
I-III. 320	155	715	—	ind. Nagy-Kikinda (9.)	—	—	—	—	841	149	I-III. 1029
444	246	802	—	ind. Karlova (9.)	—	—	—	—	754	100	928
459	256	812	—	Beodra	—	—	—	—	745	1251	918
510	306	831	—	*Vinczeér	—	—	—	—	735	1241	906
558	327	845	—	Török-Becse-Araes	—	—	—	—	715	1221	843
626	345	903	—	Kumán	—	—	—	—	657	1203	754
647	404	922	—	Melencze	—	—	—	—	643	1149	736
705	420	938	—	Elemér	—	—	—	—	622	1128	708
722	435	953	—	érk. Nagy-Becskek (1. 2.)	—	—	—	—	607	1112	646
1213	920	—	—	érk. Pancsova-Józsefváros (2.)	—	—	—	—	—	—	150
—	620	—	—	érk. Szécsány (1.)	—	—	—	—	—	802	—

Oda				Nagy-Kikinda—Karlova.				Viszsa			
V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	9.				Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.
4512	4502	4504	4506	4501	4503	4505	4511	4501	4503	4505	4511
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.
6501010	—	815	230	ind. Budapest ny. p. u.	—	—	—	—	—	740	715
—	930	—	410	ind. Temesvár-Józsefváros	—	—	—	817	1257	531	—
350	1158	155	718	ind. Nagy-Kikinda	—	—	—	624	841	149	1031
413	1220	221	738	ind. *Váalom	—	—	—	558	821	123	1078
420	1235	239	752	érk. Karlova (8.)	—	—	—	540	806	105	953
834	307	—	1232	érk. Szeged (8.)	—	—	—	145	—	—	606
722	—	435	948	„ Nagy-Becskek (8.)	—	—	—	—	697	1112	646
1213	—	920	—	„ Pancsova-Józsefváros (8. 2.)	—	—	—	—	—	—	150

A bégacsatornai hajózásra vonatkozó újabb hirdetmény.

Alulírott hivatal folyó hó 10-én 1681. szám alatt közzétett hirdetményére hivatkozással értesíti a hajózó közönséget, hogy a kiskostélyi zsilip javítási munkálatainak végrehajtásához szükséges zsilipelzárás befejezésére megállapított határidő f. évi december hó 10-ig meghosszabbított Temesvár, 1903. évi november hó 28-án.

A m. kir. folyam mérnöki hivatal.

Hirdetések

felvételnek a „TORONTÁL“ kiadóhivatalában.

Pályázati hirdetmény.

Tarras községben üresedésbe jött községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom pályázni szándékozót, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi december hó 28-áig annál inkább hozzám adják be, mert a később érkező kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Javadalmazás:

Évi fizetés . . . . . 1470 korona,
uti átalány . . . . . 156 korona,
természetbeni lakás és szabályrendeletileg megállapított magánmunkálatokból befolyó jövedelem.

Törökbecse, 1903. november hó 28-án.

Horváth Zoltán,
főszolgabíró.

Elsőrendű

tüzifa.

Valódi porosz Kitűnő minőségű

szalon köszén pirszén (coacs)

a Wildensteinegen-Richterhof-féle bányákból.

Legjobb faszén.

Kaphatók:

KURLÄNDER IMRE fakeskedőnél

a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.
— Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/II. — Telefon 35. sz. —